

Előzetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve;

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papírár-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A király.

A budai királyi várpalotába ismét be-
költözött a fény, pompa, ragyogás. Be-
költözött a király s vele mindama dísz,
mely az ő fejedelmi méltóságának staf-
fáza szokott lenni.

Főurak, főrangú hölgyek járják a pa-
lotát. Előbbiek a királyhoz sietnek hó-
dolatra; utóbbiak, hogy a királynét he-
lyettesítő bájos Jozefa főhercegnőnél
bókoljanak. Akár csak Nagy Lajos, vagy
Hollós Mátyás idejében, úgy járnak az
urak és urhölgyek a király házába ud-
varlásra.

Jóleső látvány a szemnek, öröm szí-
vünknek, hogy magyar életet látunk, a
melynek középpontja a király. Csak egyet
sajnálunk mélyen és igazán, hogy nagy-
asszonyunkhoz: Erzsébet királynéhez
nincs szerencsénk. Távoll, idegen földön,
a Középtengernek valamelyik enyhe
partvidékén keres most üdülést fáradt,
megtépelt lelkének.

De aki helyettesíti, az is derék asszony.
Szépségével, kedvességével hódít. Sok
szépet és jót hallunk felőle, amik lelkét
díszítik. Irántunk való rokonszenve ha
nem is lehet olyan nagy, mint nagy-
asszonyunké; de ha jobban megismeri
a nemzetet, jobban fog hozzánk mele-
gedni a szíve. Hiszen a nőknek esodá-
latos instinktusuk van; nem megítélik,
de megérik, hogy mi méltó a vonzal-
mukra, rokonszenvükre.

Hálával és hódolattal hajlunk meg az
ő fiatalos bája, fejedelmi alakja előtt,
amiért annyi odaadással és szeretetre-
méltósággal igyekszik királynénk helyét
betölteni. Nagy a rokonszenve már is
iránta; a nép tolong, ahol megjelen,
nemesak kíváncsiságból, hanem őszinte
szimpátiából is!

De hát a király — mégis csak a leg-
első magyar ember! A mi kedves öreg
urunk!

Bizony nem fiatal ember már. Delibb,
erősebb lovag volt a koronázás idején.
Hát még ötven évvel ezelőtt, mikor za-
varos időkben ifju vállaira helyezték egy
nagy birodalom kormányzásának terheit.
Még nem is élvezhette az ifjuság örö-
meit, gondtalanságát, már is a legne-
hezebb feladatokat mérte rá a sors. Ugy
látszik, ebben erősödött meg úgy, hogy
ma is üde a lelke s rugékony az alakja,

mintha legalább is, husz évvel volna
fiatalabb.

Ha már eszünkbe jutott, hogy Fe-
rencz József, mint osztrák császár, ebben
az évben üli meg uralkodásának ötven
éves jubileumát, méltó, hogy foglalkoz-
zunk is vele. Ez a jubileum nem lehet
ránk nézve közömbös már csak annál
az egyszerű oknál fogva sem, mert a
mi lojális tiszteletünket, hálánkat és sze-
retetünket akadémikusok béklyóiba
szoríthatni nem lehet. Ahol Ferencz Jó-
zsefet ünneplik, onnan nem maradhat
el a magyar nemzet; amint hogy nem
mulasztunk el egyetlen alkalmat sem,
ha érzelmeink kifejezésére mód kínál-
kozik.

Ő ma a miénk szívvel, lélekkel, meg-
győződéssel, melyre őt az a történelem
vezette, melyet ő csinált, vagy amelyet
az ő nevében csináltak. A király ismer
és szeret bennünket. Minden uralkodói
ténye arra vall, hogy a magyar nem-
zet jogait megtartsa érintetlenségében.
Tudja, hogy a magyar nemzet a trón
legerősebb támasza, de nemesak a ma-
gyar király, de az osztrák császár
trónjái is.

Jól esik itt látni őt magunk között,
mikor tudjuk, hogy benne igazi atyán-
kat bírjuk, aki minden dolgunk iránt
érdeklődik; aki örök gyarapodásunkon
s azon igyekszik, hogy fejlődésünk mi-
nél gyorsabb és intenzívebb legyen.
Milyen fényes bizonyágtétele az ő atyai
érdeklődésének az a minap lefolyt ese-
mény is, midőn a főváros polgármes-
tere előtt a Rókus-kórház eltávolítását
sürgette. Még ilyen alárendeltebb jelen-
tőségű eseményre is kiterjeszti figyel-
mét. Látja, hogy az a kórház utban
van, sérti a jó izlést; s mert azt akarja,
hogy az ő fő- és székvárosa szebb és
szebb legyen, szóba hozza ezt a dolgot
is, hogy segítsenek rajta.

Ötven év előtt más idők jártak s más
jellemű tanácsadók vezették az ifju, még
tapasztalatlan fejedelmet. Az osztrák
császár ötven éves uralkodói jubileuma
éppen azért nem maradhat közömbös
reánk nézve, mert ebből az osztrák
császárból fejlődött a mai alkotmányos
magyar király.

Országgyűlés.

Mint már mult számunkban is jeleztük, a
képviselőház február hó 18-án tartott ülé-
sében a kultuszminiszteri tárca költségve-
tésének általános tárgyalásánál felszó-
lalt Szócs Pál képviselő, az alvinczi kerü-
let fiatal, intelligens és népszerű képviselője.
Egy minden oldalról figyelemmel hallgatott,
kiváló tanulmányt és szakavatottságot tanu-
sító beszédet mondott, melyet alább egész
terjedelmében közlünk.

Reánk alsófehérvármegyeiekre nézve na-
gyon megnyugtató és örvendetes jelenségül
szolgálhat, hogy képviselőink részint a
nyílt ülésekben tartott figyelmet keltő ala-
pos beszédeikkel, részint a bizottságokban
kifejtett szorgalmas munkálkodásaikkal méltó-
an betöltik helyeiket és vármegyénknek
díszére válnak.

Szócs Pál beszéde is egyik levele azon
koszorúnak, mely a vármegye képviselőinek
működéséből fonódik, és mely ezen ország-
gyűlési ciklust reánk nézve oly díszessé,
emlékezetessé teszi.

Szócs Pál beszéde egész terjedelmében a
következő:

T. képviselőház! (Halljuk!) Figyelem-
mel hallgattam azt a kétségtelenül el-
vezetes előadást, melyben előttem szóló
igen t. képviselőtársam részesített minket,
és konstataálnom kell, hogy ebből a beszéd-
ből különösen két mozzanattal érte el a
legnagyobb hatást, azzal, melyben szólott a
katholikus autonomiáról és azzal a másikkal,
amelyikkel szóba hozta a papi kongruát.

Évek hosszú sora óta ez az első alkalom,
hogy a budget tárgyalása során a közokta-
tási tárca keretében kizárólag közoktatási
kérdésekkel foglalkozunk. Mindennek da-
czára feltűnő, hogy mikor annak előtte a
közoktatási tárca költségvetését ugyszólván
domináhták az egyházpolitikai kérdések, ma
egyedül Juriss t. képviselőtársunk az, ki az
egyházpolitikai témákat szóba hozta. Da-
czára annak, hogy szóba hozta, én nem fo-
gok rajtuk tódítani, én is visszatérek abba
a mederbe, melyben az egész vita folyt és
csak egy pár megjegyzésre szorítkozom, me-
lyekkel, azt hiszem, köteleességünk nekünk,
törvényhozóknak, igazolni azt, hogy ezekkel
a különben kétségtelenül fontos kérdések-
kel ezuttal az igen t. Ház miért nem fog-
lalkozik?

Az én meggyőződésem szerint erre a
Háznak igen sok oka van. Formaiak ezek
az okok, úgy, mint tárgyiak. A formai okok
közül való első sorban az, hogy úgy a ka-
tholikus autonomiára, mint a papi kongruára
vonatkozólag, megtörténtek azok az intézke-
dések, melyeket a törvényhozás régóta sür-
get. Az autonomia ügyének ott van illeté-
kes fóruma, a katolikus kongresszus előtt,
s helytelen parallel annak tárgyalásával
itt is autonomikus vitát csinálni. Helytelen,
mert ez nagyon könnyen felébrszethetne

azokat a szenvedélyeket, amelyek a kongresszus munkájára hátrányos befolyással lehetnének.

De ez egyúttal felesleges is, mert a kongresszus vagy eléri a kitűzött célt, vagy sem. Akár eléri, akár nem, amint a kongresszus működése véget ér, az a téma akkor a kongresszusból amúgy is nyomban átkerül ide a törvényhozásba, s akkor még mindig elég időnk lesz a törvényhozási megvitatásra, annak a veszedelme nélkül, hogy a kongresszus célját, működését alterálnák.

Ugy vagyunk a kongruával is. A t. miniszter ur a javaslatot a Ház elé terjesztette, a bizottság elé utasította s én e javaslat sürgős jellegéből azt következtetem, hogy nyomban a költségvetési törvény megalkotása után a lehető leghamarább ez fogja igénybe venni a Ház működését.

E formális ok mellett van azonban tárgyi ok is. Mert bármily fontos az, hogy a vallás-erkölcsi alap apolói milyen anyagi helyzetben vannak; hogy az ország egyik legnagyobb felekezete, a katolikus egyház hívei, szintén részesülnek-e az autonómiának azon áldásaiban, melyekben a többi felekezet: ezek a kérdések azokkal a nagy borderejű, a nemzet egészét felölelő kulturális kérdéssel szemben — minthogy végre mégis csak a nemzet egy-egy réteget érintik — háttérbe szorulnak.

De ha már szoba jött a dolog, ezzel kapcsolatban egy ténnyel konstatalok én is. Ugy a kongruának, mint az autonómiának rendezését évek óta sürgeti a törvényhozás és a közvélemény egyaránt. Midőn e kormány hivatalba lépett, abban a terhes örökségben, amelyet átvett, benn volt az ígéret is, hogy e két kérdést megoldja, s midőn itt programot adott, ez ígéretet magáéva is tette. Emlékszem arra a kicsinylő mosolyra, mellyel ezt az ígéretet fogadták s melyből azt olvastam ki, hogy valószínűleg ez ígéret is csak szaporítani fogja azt a leltárt, amelyet ez a kormány majd a következőnek fog átadni. Azóta három év telt el. Sok nehéz dologgal foglalkozott a kormány; sok nehéz kérdést bonyolított le s örömmel konstatalom, hogy ezek közül nem hiányzott e két egyházpolitikai kérdés sem, hogy a kormány erre a kérdésre vonatkozó ígéretet is beváltotta. Azt hiszem, t. képviselőház, anélkül, hogy a szolgálai dicsőítés megszokott vágyát provokálnám, ezekért a tényekért elismerést szavazhatok a t. kormánynak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Áttérve felszólalásom tárgyára, előre bocsátottam, hogy a közoktatási kérdésekről szándékom szólni. Ezeknek a kérdéseknek a lelkiismeretes megbeszélését annál sürgősebbnek tartom, mert mint éppen az imént említém, ha megvonjuk az utolsó tíz esztendő közoktatásügyi vitáinak és e budget keretében megvitatott témáknak átlagát, kénytelenek vagyunk konstatalni azt, hogy ez az átlag a közoktatásügyre és ennek keretében különösen a népoktatásra nagyon kedvezőtlen. Holott a közoktatásra, mint a kulturának leghatalmasabb fegyverére, nálunk és különösen ma igen nagy szerep vár.

Készakarva hangsúlyoztam, t. képviselőház, e két szót, hogy: nálunk és ma. Nálunk! t. képviselőház. És itt nem tolom előtérbe a nemzeti szempontokat. Másutt csak a kulturának fegyvere a közoktatás, nálunk a mellett, hogy a kultura fegyverével a művelt népcsaládok között biztosítjuk magunknak a helyet, egyúttal a kultura erős védelmi fegyverünk abban a lelkiismeretlen

hajszában, melyet faji érvényesülés címén békés, nyugodt nemzetiségek, vezérszerepre toladó és vezérszerepből élő izgatók indítottak a magyar nemzet ellen saját hazájának határain belül. (Ugy van!)

Ez a hajsza évtizedek óta tart. Nem mondom, hogy az állam és a társadalom a maga erejéhez mérten meg ne tette volna azt, amit megtennie erői engedik. De abból, hogy az a hajsza még mindig a régi tűzzel ég, önként következik, hogy bizony-bizony a társadalom és állam — taian erejének elégtelensége miatt, vagy mert azok meg voltak oszolva — még mindig nem tette meg mindazt, mit megtennie kötelessége lett volna.

Elismerem, hogy ezen tárgyban a mi helyzetünk igen nehéz. Az önértet, a politikai türelmesség minket mindig a védelmi rendszerre utal és a védővel szemben a támadónak mindig könnyebb, mindig előnyösebb helyzete van. Annál előnyösebb, minél kevésbé feszélyezi a felelősség, minél kevésbé feszélyezi az igazság, s minél biztosabb a támadó abban a tudatban, hogy ebben a hajszában a legkevesebbet veszítők fél csak ő, a támadó, az izgató lehet.

De éppen ezen hátrányos helyzet parancsolja, t. képviselőház, azt, hogy megtegyünk mindent, ha kell, erőink megfeszítésével is. Igaz, hogy bennünket továbbra is a védelemre, a türelmességre utal a történeti, a közjogi szuverenitás és az a tudat, hogy ez a föld, amelyen vagyunk, magyar. De éppen ennek a történeti, ennek a közjogi szuverenitásnak tartozunk azzal, hogy meg legyen a magyar nemzetnek a kulturális fölénye is. Senki sem tagadhatja kulturális fölényünket sem. Csak hogy amíg ez a közjogi és történeti szuverenitás abszolút, addig a kulturális fölény a fajok állandó versengésének tárgyát képezi, és a magyar nemzetnek nemcsak az a kötelessége, hogy a saját országának határain belül ezen versenyben állandóan előljárjon, hanem kötelessége egyúttal az is, hogy e versenyben soha senki még csak meg se közelítse. Annál inkább feunáll ez a kötelesség akkor, amidőn tudjuk, hogy a kultura megerősítésével egyúttal megalkotjuk a nemzet jövőjét biztosító garanciákat. Ezeknek a garanciáknak sürgős megalkotását nemcsak általános kulturális és nemzeti szempontok parancsolják, hanem égetően követelik az új idők komplikált viszonyai; követeli az az új világirodalmi eszme, amely mind fenyegetőbben tornyosul a láthatárra és a mai kor emberét mind intenzívebb ellenállásra kényszeríti. (Helyeslés.)

Az új idők emberét említettem és itt lehetetlen legalább egy pillanatra ki nem emelni azt a különbséget, amely az új és régi idők emberének helyzete közt van. (Halljuk! Halljuk!)

A jelenlegiekhez hasonló romboló világirodalmi eszmék, mint a szocializmus, uralkodtak azelőtt is. Hogy mást ne említsek, ilyenek voltak a faji érvényesülés és a felekezeti érzékenység tulkapásai. (Egy hang a baloldalon: Azok egész mások voltak!) Hiszen, ha a t. képviselő ur ebben kételkedik, utalok az egész emberiség történetére, amelyen ez a két eszme vörös fonalként vonul végig s amely tulajdonképp nem egyéb, mint e két világirodalmi eszmének a története. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Azzal a különbséggel, hogy míg régebben egyik eszme átadta helyét a másiknak és sohasem volt az emberiség egyszerre két

megrohanásnak kitéve, addig napjainkban, míg a felekezeti érzékenység és a faji érvényesülés vágya magasan lobogó lánggal ég, egyúttal tapasztalunk kell azt is, hogy még mindig van a társadalomban elég hely és akad elég ember, sőt minél tovább, annál nagyobb hely és annál több ember arra, hogy új felforgató eszme szolgálatára legyen. (Helyeslés)

Valószínű, hogy ezzel az új bajjal, a szocializmussal szemben a felekezeti és faji ellentétek el fognak simulni. Valószínű az is, hogy a faji és felekezeti erők utoljára is igyekezni fognak a faji és felekezeti jellegen felépült állami és társadalmi rend védelmére erőiket a harcba belevinni; lehet az is, hogy ez az egyesülés mihamarább meg fog történni. Kétségtelen azonban az, hogy ma mind a három eszme pusztít, hogy a mai kor emberének mind a három ellen vétezni kell magát; hogy három bástyával kell magát körülépítenie: egygyel a faji érvényesülés; és egygyel: a leghatalmasabbal, a szocializmus világfelforgató tanai ellenében.

Ezeket azért bocsátottam előre, mert csak ezekre való utalással domborodik ki igazán a kultura hivatása. Akár a felekezeti, akár a faji küzdelmeket vesszük, azt tapasztaljuk, hogy mindig a kultura volt az, amely ezeknek a küzdelmeknek az élet vette. És ma, t. képviselőház, amikor a fenyegetett állami rend, a fenyegetett társadalmi rend, a fenyegetett vagyon- és személybiztonság intézkedéseket kér tőlünk és amikor mi, felfogásom szerint, a jóra való intézkedéseknek hosszú sorát léptetjük életbe, tapasztalunk kell, hogy ezen intézkedésekkel szemben a megnyugvás még mindig nincs meg, a társadalmi még mindig sürgeti az igazi intézkedést: nekem erős a meggyőződése, hogy ezt a megnyugvást csak akkor és csak úgy fogjuk megadni a felzaklatott, a megrémített társadalomnak, ha biztosítjuk neki a kultura fegyvereinek jótékony hatását.

T. Ház! Ha már ezt a fontosságot tulajdonítottuk a közoktatásnak és a közoktatásban kétségtelenül alapvető terepünk: a népoktatásnak, lehetetlen, hogy meg ne emlékezzem egy körülményről, az igen t. valóság- és közoktatásügyi miniszter ur egy ténnyéről. (Halljuk! Halljuk!) A miniszter ur a néptanítók lapjában ennek az esztendőnek az első napján egy levelet tette közzé és ebben a levélben — amelyet én közéleti tényei közül egyik legszerencsésebbnek tartok — a szocializmussal szemben a néptanítókra hivatkozik. Nem kis fontosságú dolog ez: appellálni egy 26 ezer emberből álló testületre, amely az országban a legexponáltabb, a legfontosabb órállásokat foglalja el. Nem kis dolog felszerkenteni ennek a 26 ezer főből álló seregnek, egytől-egyig intelligens embereknek az ambícióját és fokozni munkakadvét. Ha valaki, úgy ez a tanítótestület, amelynek gondjaira van bízva az új generáció, szívének, kedélyvilágának, gondolkodásának formálása; ha valaki, az a tanítókar az, amely az iskola porát lerázva magáról, kilép az életbe és künn érintkezik a hozzá hasonló, vele vagyonilag csaknem egy nivón álló néppel, amelyre hathat; ha valaki tehet a szocializmus ellen valamit, úgy ez első sorban a tanítói kar. (Helyeslés a jobboldalon.)

Azonban akármilyen szép is az az eszme, amely az igen tisztelt miniszter urnak újévi üdvözlő leveléből elibénk tárul, nem hi-

szem, hogy ennek az eszmének nagyobb fogantatja lenne, ha azt a tanítói testület nem rakjuk körül garanciákkal, amelyek biztosítják, hogy annak a tanítótestületnek működése sikeres és hatásos legyen.

Tudom, t. Ház, hogy a miniszter urnak egyik legnemesebb törekvése éppen a tanítótestület helyzetének javítására van irányozva; de tudjuk azt is, hogy az államkormányzat egyetlen egy ágában sincs annyi tenni való, annyi pótlendő hiány, mint éppen a népoktatás terén. Éppen, mert óhajtom, hogy a miniszter ur eszméje testet ölthessen és hathasson, legyen szabad nekem, t. Ház, éppen ez eszme érdekében néhány leg-sürgösebb teendőre felhívnom a figyelmet. (Halljuk! Halljuk!)

Az első, amit ritkán tesznek szóvá, dacára annak, hogy a legfontosabb rendelkezésű dolgok egyike: a tanítói képzés. Azt várjuk attól a tanítótól, hogy helyes irányban formálja az új generációt; azt várjuk, hogy hasson a népre is, hogy becsülettel feleljen meg a hozzáfűzött igényeknek, és akkor ugyanezen tanítói állással szemben eltekintünk attól a feltételtől, amely különben érvényesül minden állami funkcionál: eltekintünk attól, hogy az a fontos missziót betöltő tanító kivétel nélkül minden egyes tagja állami minősítést kapjon.

Nem csak nemzeti szempontból szükséges ez, de szükséges azért is, mert e rigorózusabb állami minősítés mellett várhatjuk meg a tanítótól, hogy a rábizott munkakörben sikerrel működjen. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezzel párhuzamosan szükséges a tanítói hiány pótlása. A tisztelt miniszter ur jelentése szerint 5—600.000 tanköteles nem jár iskolába, valamint 600 tanítói pályázat meddő maradt. Azonkívül mintegy 2000 tanítónak nincs meg a szükséges kvalifikációja. Tekintve, hogy 5—600.000 iskolába nem járó tankötelesnek mintegy 3000 tanító volna szükséges, ma a tanítóhiány tényleg 6 és 7000 között mozog. Ily hiányok mellett és ily viszonyok közt a népoktatástól azt várni, hogy megfeleljen feladatának, igazságtalan. Jól tudom, hogy ezen változtatni nehéz a pénzügyi helyzet miatt, ám olyan fontos érdekekről van szó, hogy kötelességünk erőnk megfeszítésével e szembeötlő hiányokat pótolni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Nagy szerepet játszik e téren az államosítás is. Dacára annak, hogy nemzetiségi vidékről való vagyok, helyeslem, hogy a miniszter ur az erőket megosztva, az iskolák államosításában, vagy új iskolák felállításában egyaránt részletti egy a nemzetiségek lakta, mint a magyar vidékeket. Helyeslem, hogy különös tekintettel van a magyar fajra, mely a legnagyobb kontingensét szolgáltatja az iskolába nem járó tanköteleseknek. De legyen szabad figyelmébe ajánlanom, hogy ahol már meglevő iskolákat államosítanak, nagyon elhibázott dolog volna, ha az azon iskolák sikeres működésére rendelkezésükre állott felekezeti, vagy közösségi tőkét be nem vonnák az államosított iskolák körébe is.

Ezzel az állam nagy tehertől szabadul meg, de egyúttal jogos dolgot mivel, mert hisz azoknak a tőkéknek rendeltetése különben is közoktatási jellegű és rendelkezése van.

Még két dolgot óhajtanék szóvá tenni. (Halljuk!) Az egyik a 300 frtos tanítói minimum. Az állami pénzügyi helyzetére való

tekintettel ma már nem lehet annak a törvénybe is lefektetett diszpozíciónak korrigálását kérni, legalább nem egyelőre. Azt azonban legalább is kötelességünk megkivánni, t. Ház, hogy azt a minimumot, amit törvénybe iktattunk, tényleg meg is tartásák. Ezzel a törvényes rendelkezéssel szemben azonban mit tapasztalunk? Azt, — és különösen utalok e tekintetben a görög-keleti felekezet iskoláira — hogy nem 300, de még 200 forint alatt is marad nagyon sok görög-keleti tanító fizetése. Akkor, amikor a kormányzat figyelmeztet a 300 frt minimumra, akkor ezek egész nyíltan kijelentik, hogy 300 frtot fizetnek, tényleg azonban, ha az ember megkérdezi azokat a tanítókat, egyiket a másik után, azt fogja állítani mindegyik szemtől szemben, hogy fizetési minimuma sokkal kisebb, de nem mernek szólni, mert abban az esetben még ezt a kis fizetést is elvesztik, ezt a minimális existenciát is elvesztik. (Ugy van! jobbfelől.) Ezen, t. Ház, segíteni kell; a segítségre, véleményem szerint, csak egyetlen egy mód van; ez a mód az, hogy ennek a felekezeti tanítónak a járandóságát szolgáltatassa át közigazgatási, vagy akármilyen ilyen más hivatalnok és tessenek annak a tanítónak a fizetését minden elsején, amikor esedékes, azon közigazgatási, vagy bármely más hatóság által eszközöltetni. Ezzel bizonyosságát fogjuk szolgáltatni annak, t. Ház, hogy nekünk nem az idegen iskolákra gyakorlandó presszió a célunk; csak egyedül az, hogy annak a tanítónak biztosítva legyen a 300 frtos minimum. (Helyeslés jobbfelől.)

Ugyanez a baj, t. Ház, a terményekben kiszolgáltatandó tanítói fizetéseknel is. Itt is előadás közben, az alatt, míg a tanító hivatalosan működik, zavarják azzal az illetékel, amely neki terményben kijár. Nem beszélek arról, hogy milyen minőségű ez a járandóság; sem arról, hogy mennyi idejét vonja el a tanítónak az, hogy azt a járandóságot értékesítenie kell, ha ugyan tudja értékesíteni. Bizonyos azonban, hogy a fizetésnek terményben való kiszolgáltatása egy középkori institúció maradványa és hogy ha valamin a közoktatásügy keretében, ezen mindenesetre segíteni kell. Volna ezeken kívül még sok, amiről beszélhetnék. De mert a szükséges intézkedések legtöbbjét előttem már ismételtén is hangsúlyozták, tovább nem veszem igénybe a t. Ház idejét. A tételt készséggel megszavazom. (Élénk helyeslés. A szónokot számosan üdvözlöik.)

Népies téli gazdasági előadás Alvinczen.

— Saját tudósítónktól. —

Alvincz, 1898. febr. 21.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület f. hó 20-án tartotta hetedik népies téli gazdasági előadását nagyközségünkben. Nagy érdeklődéssel néztünk eme előadás elébe, mivel úgy az előadók jó gazdasági hírneve, valamint a megye-szerte általánosan nagy elismeréssel fogadott népszerű gazdasági előadások nagy sikerülése hiúntunk és remélnünk engedte ezt.

Örvendetesen konstatálhatjuk, hogy az előadások fényesen sikerültek; a gyakorlati életből lettek véve, a mi speciális viszonyainkhoz alkalmazva, miért is hálás köszönetünket nyilvánítani vármegyénk derék gazdasági egyesületének el nem mulasztatjuk.

A gazd. előadások d. e. 10 órakor nagy hallgató közönség jelenlétében kezdettek meg. Ott láttuk Alvincz és vidékének összes intelligens gazdáit, a vidéki kis-birtokosokat, továbbá a magyar és román földmivelő gazdák nagy tömegét. Az összes hallgatók száma 160 volt.

Gáspár János vm. főjegyző, gazd. egyes. igazgató, szép szavakban vázolta eme népszerű gazd. előadások célját, azoknak kiható hasznát a gazdaközönségre, és felkérte az előadókat előadásaik megtartására.

Első előadó Bartók Géza, kir. állattenyésztési felügyelő, „A tenyész-állatok felneveléséről” szólott, kifejtette a tenyészállatok nevelését, gondozását, okszerű takarmányozását stb. Érdekes előadást mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a gazdaközönség, végül zajosan megéljenezte az előadót.

Második előadó Székelyhidy Viktor g. egyes. titkár az 1897. évi országos szőlőszeti tanulmány-ut tapasztalatairól tartott szabad előadást.

Kimutatta, hogy a filloxera-vésznek áldozatul esett, királyhágóntuli egyes vidékek mily nagy előhaladottságban vannak az új szőlő-kultúra, az amerikai ojtványok-kali telepítés folytán; buzdította vármegyei szőlőbirtokosainkat, hogy eme sikerek alapján fogjanak mielőbb elpusztuló szőlők felújításához.

Mindkét előadó előadását román nyelven Andrej Lajos tetei jegyző tolmácsolta igen ügyesen és mint gyakorlati gazda nagy gazdasági szakismerettel.

Az előadások befejezte után Batta Bertalan alvinczi nagybirtokos öszinte, meleg szavakban tolmácsolta — az összes jelenlevő gazdák nevében — ama valóban elért sikerekért a gazdasági egyesületnek köszönetét, melyeket eme népszerű előadások rendezése által a gazdaközönség érdekében kifejt.

Végül az egyesületi titkár 150 drb hasznos gazdasági könyvet osztott ki ingyenesen, mint a gazd. egyesület ajándékát, a jelen volt kisebb birtokosok között.

Hogy az előadások ily fényesen sikerültek, nagy érdeme van Pongrácz Géza főszolgabírónak és az alvinczi járás derék jegyzői karának, kik szívvel, lélekkel közreműködtek abban Alvincz derék földbirtokosaival, hogy a gazdaközönség mentől nagyobb számban jelen legyen eme hasznos előadásokon.

*

Az előadások végezte után d. u. 2 órakor a „Galamb” szállodában kedélyes társas ebéd volt, hol Gáspár János egyes. igazgató dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. minisztert köszöntötte fel a jelenlévők lelkes eljenzése mellett, akinek szívesége lehetővé tette a népszerű gazd. előadások megtartását vármegyénk területén.

Majd Benedek Lajos alvinczi ref. lelkész Zeyk Dániel főispán egyesületi elnököt, Batta Bertalan Bartók és Székelyhidy előadókat, Benedek ref. lelkész Pongrácz főszolgabíró és derék jegyzői karát eltette.

... Az alvinczi gazdasági előadások fényes sikerülése a vármegyei gazd. egyesület nagy tevékenységét és megerősödését is jelzi, amelyek további fejlődéséhez őszinte sikert kíván:

Egy vidéki gazda.

Levelezés.

I.

Abrudbánya, 1898. febr. 18.

Az abrudbányai kereskedők bálja.*

Amint ez az előjelekből is következtethető volt, a f. hó 12-én — szombaton — a kereskedő-ifjúság rendezésével lezajlott kereskedők bálja minden tekintetben fényesen sikerült. Nagy és intelligens közönség, gyönyörű hölgy-koszoru, szép öltözékek, jó zene és jó kedv jellemezték ez estét. A fáradhatatlan, figyelmes rendező bizottság minden lehető megtett, hogy a „Detonáta” városi vendéglő dísztermét még díszesebbé varázsolja függönyökkel, transparentekkel és fényó-koszorúkkal. A fényesen dekorált teremben, szemben a főbejáratnál, balról díszlett a szép és kényelmes bálanyai emelvény.

A fényes közönség — mely Abrudbánya értelmiségének legnagyobb részéből, továbbá verespataki és topánfalvi vendégekből állott — 8 órakor kezdett gyülekezni; a bálanya, Molnár Arpádné szül. Madán Lujza pedig fél 9 órakor érkezett meg. A gyönyörű virágos rózsaszín selyem-ruhában tündöklő szépséges bálanyát a bál védnöke, férje, vezette be a terembe a Rákóczi-induló hangjai mellett, a teremben a rendező bizottság fogadta. David Kálmán főrendező egy nagyon izléses, kaméliából álló, fehér szalagu csokrot és díszes tánczrendet nyújtva át, üdvözölte a bálanyát. A rendező bizottság tagjait Lengyel Árpád rendező mutatta be.

A bálanya megérkezése után keringővel kezdetét vette a táncz, melyet a bálanya David Kálmán főrendezővel járt. A kék és fehér csokros szalagu rendezőség felügyelete és mindenre kiterjedő figyelme mellett kezdetét vette ezután a táncz és nemsokára sok szép keringőző pár lepte el a tágas terem parkettjét. 10 órakor járták az első negyest, melyet 48 pár tánczolt.

Felgyűltől felkettőtől tartott a pihenő, mely alatt a társaság az étkező terembe vonult és itt hallgatta Gyutz zenekarának bányász-darabjait, nótáit. Felkét órakor kezdtek a soupé-csárdást, mely egy egész óráig tartott.

Az általános jó kedvet tünteti fel, hogy az egész tánczrendet végigtánczolták és mind a 4 negyest eljárták, továbbá, hogy a táncznak csakis reggeli 5 órakor, a bálanya távoztával lett vége.

Dicséret illeti a rendező bizottságot az est fényes sikeréért, mert az általános megelégedést sikerült kiérdemelnie; a világítás, a mérsékelt áru ételek és italok, a kiszolgálás mind kielégítő volt, a rendező bizottság pedig e bállal is célját érte, hogy ezen bálók sikerét évről évre fokozza.

A szép, gyönyörű hölgy-koszoruban és tánczban gyönyörködött városunk előkelőségeinek majdnem összessége, számos vidéki vendég. Ott voltak: Boér Béla polgármester, Képes Ferencz rendőr-főkapitány, dr. Török Gábor városi főorvos, a helyben állomásozó 51. gyalogezred tisztikara, Mike Imre főerdész, dr. Lukács Antal plébános, Roth Loránd gyógyszerész, Basiota László nyug. törvényszéki bíró, Böhm Hugó városi tanácsos, Zimmermann Román posta- és távirat-hivatali főnök és a hivatal tisztikara, Persián Márton városi pénztárnok, az adó-hivatal tisztikarát Komáromi Gyula ellenőr ur képviselte, Képes László, Glückseel Rajnald városi képviselői tagok és többen — Kirila Ignác, Rajcsák Károly, Miski János

* Mult számunkra elkéve érkezett.

és Kálmán, Polonyi Ernő, Némethy János — polgártársaink közül.

Asszonyok: Özv Pálffy Sámuelné, Boér Béláné, Képes Lászlóné, Képes Ferenczné, Mike Imrené, Glückseel Rajnaldné, dr. Török Gáborné, Roth Lorándné, Roth Ferenczné, özv. Séder Kata, Komáromi Gyulané, özv. Misky Jánosné, ifj. Miski Jánosné, Misky Kálmánné, Persián Mártonné, Székely Jánosné, Winkler Jánosné, Pongráz Dénesné, Szabó Dénesné, özv. Sulutz Miklósné, Kirilla Ignáczné, özv. Jaucsó Mártonné, Miklósy Józsefné, Polonyi Ernóné, Németi Jánosné, Neumanné, Misky Dénesné, Carl Józsefné, Csóra Sándorné, Márk Ábrahámné.

Leányok: Szilágyi Etel, Böhm Adél, Boér Gizi, Képes Erzsike, Marcsa és Rózsika, Séder Margit, Roth Erzsike, Molnár Etelka, Derzsi Etelka és Jenei Margit Verespatakról, Carl Marika és Márk Rézike Topánfalváról, Sulutz Eléna, Eszéki Jolán, Tóth Piroska, Simó Lujza, Rajcsák Etel, Neumann Berta, Missinger Berta, Szász Jolán, Sarkévits Ella, Boros Juliska, Németi Giza, Szabó Róza, Hánetz Róza.

Felülfizetéseikkel az anyagi sikerhez hozzájárultak a következő gyárosok és nagykereskedők: H. Franck Fiai Linz 5 frt, Hajduska és T. Budapest 3 frt, Zwack és Társa Budapest, Neumann Testvérek Arad, Misselbacher J. B. Gyulafehérvár, Topits J. Fia Bpest, Harkay Ede Budapest 2—2 frt. Hoffmann és Kohn Budapest, Marx és Grossmann Budapest, Rozenzweig S. Bpest, Plesz Lipót Budapest, Nasch József Debreczen, Jungreis és Weisz Nagyvárad, Domány József Arad, Weisz Henrik Gyulafehérvár, S. Szmahn Bécs, Bettelheim J., Lissauer Adolf 1—1 frt, Falkota és Társa Bécs 50 krajczár.

Az est anyagi eredményét feltünteti a következő táblázat:

Összes bevétel volt	160 frt
Összes kiadás	120 frt
Maradt tiszta jövedelem	40 frt,

mely összeg további gyarapítás céljából az az abrudbányai postatakarékpénztárba helyezettett el. **Borosjenői.**

II.

Verespataki levél.

Takarékpénztár. — Társadalmi élet. — Farsang

Rég érzett hiányt pótol a most Verespatakon létesült takarékpénztár. Az ezt igénybe vevő verespataki publikumnak a Verespatakot körülvevő takarékpénztárak valamelyikéhez kellett fordulnia, amelyek a verespataki viszonyoknak sok tekintetben nem feleltek meg, de azonkívül az utána-járás az itteni publikumnak nem csak drága idejét vette el, hanem nagy és hiábavaló költséget is okozott. Ezen valóban türethetetlen állapoton ohajtott segíteni Verespatak két derék polgára: Moldován Lajos és Dregán János, amidőn egy ily takarékpénztár létesítését tervbe vették s egy e célból összehívott gyűlésben ennek felállítását 25.000 frt alaptőkével, 500 drb, egyenkint 50 frt értékű részvényjegyek kibocsátásával indítványozták. Általános helyesléssel fogadott indítvány után a részvényjegyek jegyzése következett, mely azonnal fogatba is vétett és egy óra alatt 36 aláírással már a 25.000 frt alaptőke biztosítva volt, s az alapszabályok kidolgozására az összegyűlték egy bizottságot választottak és biztat meg. E bizottság munkálatait bevégezve, f. év és hó 14-ére összehívott gyűlésben, amidőn az alaptőkének fele már készpénzben befizetve

is lett, tárgyaltak s azt nagyon kevés módosítással a jelenlevő részvényesek elfogadták. A takarékpénztár ily címet kapott: „Verespataki takarékpénztár részvénytársaság”. Vezérigazgatóul megválasztott egyhangulag, nagy lelkesedéssel Moldován Lajos tekintélyes és köztiszteletben részesülő bányabirtokos és gyógyszerész. Az igazgatóságba beválasztott hat oly részvényes, kik legalább tiz-tiz részvényjeggyel bírnak és pedig: Dregán János, dr. Bláha Gábor, Vuzdugán György, Henzel Károly, Schmidt György és Triffán Miklós verespataki lakosok; a felügyelő bizottságba szavazással: Jánky Kálmán (167 szavazattal), Tóth Kálmán (167 szav.), Urbán Mihály (122 szav.), Riedel Zsurka István (151 szav.) és Moldvai Gyula (133 szav.) személyében, kiknek egyenként legalább 5 részvényjegyet birtokniok kell.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság ma összegyűlt, amelyen az előbbi sok fontos és a társaság felvirágzását célzó tárgyakat intézett el, megválasztván a könyvvezetőt Raffai Zsigmond, és a pénztárost Ajtay Árpád személyében, az előbbi egyelőre 300 frt, az utóbbit 200 frt évi fizetéssel. A felügyelő bizottságnak Jánky Kálmán felolvastván hatáskörét és kötelességét, az alapszabályok értelmében elnököt választott Jánky Kálmán személyében, a jegyzői tisztelt megbízván Zsurka Riedel Istvánt, s végre elhatározta: minden hó második vasárnapján gyűlést tartani, fenntartva az elnök abbéli jogát: szükség esetében azt bármikor összehívni.

A takarékpénztár alapszabályainak jóváhagyása után azonnal megkezdte működését, elhelyezve pedig az új községhez jobbfelöli földszinti szárnyában lesz, amely eddig alig lett az előjáróság által használva, s amely — ez idő szerint — feleslegesnek bizonyult. E helyiségért (mely 2 szoba és egy előszobából áll) 100 frt évi hasznobért ajánlt fel a takarékpénztár, amelyet a községi képviselő-testület, a község érdekeit szem előtt tartva, valószínűleg el is fog fogadni. Adja az ég, hogy az alapítók és tervezők ohajai teljesülésbe menjenek, e takarékpénztár virágozzék, mert ez áldás lesz ugy a községre, mint a község egyedüli kenyérkeresetét képező aranybányászatára, mely tőke hiányában eddig csak pangott.

Társadalmi életünkre is nagy nyomást gyakorolnak a mostani nagy drágaság okozta nehéz anyagi körülmények és a rossz bányászok. De e nyomás csak abban nyilvánul: a társas összejövetelek, estélyek, bálók nem tartatnak, mert a régi és Verespatakot szépen jellemző békés egyetértés még mindig teljes épségében megvan s azt ápolni, növelni és fenntartani minden egyes tényezőnek fő és kedves kötelességét képezi.

A farsang nagyon is bőjtiesen folyt le. Egyetlen egy bált rendezett az itteni bányász-ifjúság, mely jó szerencse, hogy deficiállal nem végződött. Hol van a régi jó idő, amidőn minden héten látogatott, jó kedvtől duzzadó bálozásokkal folyt le farsangunk?

Különbben ennek nem csak a rossz bányászok az oka, mert hisz ahhoz hozzá vagyunk szokva; oka ennek, hogy jelenben Verespatak legtöbb családja gyászol, s ezen kívül az, hogy nincs fiatalok! A magukat fiatalnak érző házas férfiak egy része már idősnek tartja magát, a másik része valóban az is (mi türe-s-tagadás), s így szegény

szép, kedves és jó lányaink és bájos menyecskéink tánczolás nélkül siratják a farsangot; mert ezek a valóban és állítólagosan vén házasságok a fülüket sem mozgatták egy bál rendezése ügyében. No de nem sokára hazakerekednek az egyetemet látogató (vagy kerülő?) ifjaink s kipótolják azt, mit e „hanyatlásnak indult hajdan erős magyar“ házasságaink elmulasztottak.

r. I.

Farsang utóján.

Budapest, 1898. február 22.

A farsangról írok riportot,
A farsangról zeng most dalom,
A farsagnál most nincs szebb téma —
Szent Karneválra mondhatom.
Hadd írjam meg hát krónikáját,
Mely változatos módfelett
S amelyről meg lehetne írni
Már nem tudom hány kötetet.

Áttáncoltunk tüzzel, bolondul,
Hej, tengersok tündéri bált —
Frakkban, kivágott lakcipőben
És maskarában legkivált.
Udvaroltunk és pezsgőt ittunk,
Szóval, mulattunk sikkesen;
Már akinek volt pénze hozzá,
Mert, kérem, ez csak így megyen.

Hejehujánk a báli termet
Bizony nem egyszer zugta át,
Mig blokiroztuk lelkesedve
A tündéréknek szép hadát.
Hány bájos idillt szóttunk titkon,
Mégmondhatná a téli kert
S egy-egy kis csüdes, lágy zugoska,
Hol két szív hangja egybevert.

Bizony nem egy szép szecéna folyt le,
Miről hallgat a krónika
S miről én, kérem, úgy gondolom,
Jobb is végre nem szólina.
Az ylang-ylang illatában,
Hej, sok ajk sugta lázasan:
„Beszéljen, kérem, a mamával —
Ott . . . ott a bálterembe van.“

És reggelenként kábult föl
Hogy otthonunkba ballagánk
Fiakkeren, avagy per pedes,
Úgy ellobbant a szalmaláng.
Mig holmi tőknek tituláltuk
Saját becses s tán ósz fejünk,
Tünődöttünk, hogy a zálogházba
„Pihenni“ most már mit tegyünk?

Hanem ha este újra bál volt,
Jártuk a quadrillt boldogan,
S lemondón vettük tudomásul,
Hogy „Ó“ már foglalkozva van.
S ha hajnaltájon végre is már
A tündérilget pusztá lett,
Udvaroltunk a pinczériánynak
És „nagysád“ lett a kis grizett.

Igy multak s mulnak évről-évre
A bájos báli éjszakák.
S ilykép mulat a nagy világ ott,
Mint egy szerelmes kis diák.
S ha elmulatta tenger pénzét,
Nos, végre — kérem — mit tegyen?
Búsul azon, mit nyújt az élet,
A rossz colloquium-jegyen.

Alvinczi József.

Piknik.

(*) A hagyományos hushagyói piknik, az eddigi szokáshoz híven, pompásan be-
átott. Az éveken át megszokott és köz-

kedveltségnek örvendett rendezői gárdát nagyrészen új, fiatalabb erők váltották fel, kik a kitünő rendezésben, fesztelen jó kedély létrehozásában elődeik nyomán jártak, sőt kényelem szempontjából csak előnyös újítással éltek, és az erkölcsi hasznót, szép menyecskéket, nem kevésbé szép leányok há-
lás elismerését teljes mértékben kivívták, kiérdemelték.

Azon 30 család, mely teljes odaadással átélte e szép, fesztelen mulatságot, bizonyára kellemesen fog visszaemlékezni rája, és az álmatlanul, de kedélyes mulatságban eltöltött éjszakát nem fogja az ok nélkül elpazéroltak közé számítani.

A kitünő rendezés mellett még sok tényező közreműködött, hogy az enyedi társadalom ezen megszokott, kedves mulatsága ilyen jól sikerüljön. A buzgó rendezőségnek a gazdasszonyi teendőiben olyan elismert szaktekintélyek jártak kezére, mint özv. Farnos Elekne, özv. Kovács Ödönne, Kovács Gyuláné, Mórággy Istvánné, Sándor Jenóné és Szaniszló Albertné, kiknek áldozatkészsége, fáradságot nem ismerő tevékenysége, figyelme és előzékenysége határtalan volt.

A lehető legkényelmesebb elhelyezésről gondoskodott a nemes város, mely az új városház tágas helyiségeit bocsátotta rendelkezésre és így a jó kedélyt, fesztelenséget nem korlátozta a szorongás kellemetlen érzete.

Estve fél 9 órakor már 20 pár ropta a csárdást, folyton gyülekeztek a szebbnél szebb menyecskéket, leányok és fél 10-kor az első négyesre már 40 pár sorakozott.

Toilettek tekintetében az egyszerűség és izlés uralkodott, nem akarván azonban magunkat annak kitenni, hogy a rózsaszínű lilaszínű, a kéket zöldnek és viszont, tün-
tessük fel a női körök természetes boszúságára, csak annak kijelentésére szorítkozunk, hogy igen sok szép, csinos ruhát látunk.

Éjfélkor nyitlak meg az új városház nagytermében elhelyezett buffet ajtai és az izletesen felterített, dúsán megrakott asztalok csakhamar zajosak lettek a vidám csevegéstől, hamisítatlan, de egy percig sem tülhajtott jó kedvtől.

Sürögtek, forogtak a fáradhatlan gazdasszonyok, rendezők és segédszemélyzetük, és a kiszolgálás oly mintaszerű volt, hogy csak gondolatban elég volt valamit kívánni és már előtted állott!

Vacsora után ujult erővel vette kezdetét a táncz, mely virradtig együtt tartotta a társaságot.

Az igazán szépen sikerült, kellemes mulatságon a következő nők vettek részt:

Asszonyok: Asztalos Jánosné, Báthori Gyuláné, dr. Bikfalvy Károlyné (Maros-Ujvár), Eröss Istvánné, özv. Farnos Elekne (Tövis), dr. Farnos Árpádné, Fogarasy Albertné, Folyovich Sándorné, Gál Béláné (Diód), Halmágyi Sándorné, Horváth Miklósné, dr. Jeney Elekne, Kiss Bálintné (Magyar-Igen), özv. dr. Kovács Ödönne, Kovács Gyuláné, Lázár Istvánné, özv. Malom Zsigmondné, Makovicska Ottóné, Medgyes Erzsébet, Mórággy Istvánné, Müller Mihályné, Pogány Jánosné, Reinbold Olivérné, Sándor Jenóné, Szabó Lajosné, Szaniszló Albertné, Szász Józsefné, Tóth Miklósné, Uray Lászlóné, Váro Ferencné.

Leányok: Asztalos Ilona, Asztalos Margit, Fekete Irén (Magyar-Igen), Fogarasy Erzsébet (Szászváros), Folyovich Annuska, Kas-

selik Emilia, Kovács Mariska, Kovács Iluska, Kovács Katinka, Mórággy Margit, Mórággy Rózsika, Müller Ida, Müller Irma, Pásztóhy Ilonka és Pásztóhy Julcsi (Mező-Bánd), Pávay Anna, Reinbold Klotild, Reinbold Ella, Szaniszló Jolán, That Ilona (Balázsfalva), Tóth Irénke, Váro Jolán, Végh Katus.

Nemde szép névsor és látható belőle, hogy a jóhírű mulatság iránt a vidék is nem kis számban érdeklődött, mi a központnak mindig jóleső öröme szolgál.

Nem maradt el sokak által a piknik koronájának méltán nevezett „morzsa“ sem, melyen az éjfél óráig olyan üde, jó kedv uralkodott, mintha az előző éj a csendes álmok éje lett volna, pedig alomról nem, legfőlegb álmodozásról lehetett szó a sok szép menyecske és leány körében!

Vegyes hírek.

— **Kérjük t. olvasóinkat hátralekös előfizetéseik gyors beküldésére.**

— **Tavaszi közgyűlés.** Vármegyénk főispánja a tavaszi rendes közgyűlés határnapjára márczius hó 26-ának d. e. 10 óráját tűzte ki. Ezt megelőzőleg az állandó választmány márczius hó 17-én és 25-én tartja üléseit. A számonkérő szék pedig márczius hó 24-én lesz.

— **Választmányi ülés.** Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természet-tudományi egyesület február 24-én d. u. 4 órakor Gyulafehérvárt a városház tanácstermében tartja meg az idei első választmányi ülését, mely körülményre a tagok figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **Hymen.** Szép esküvő folyt le városunkban e hó 19-én (szombaton). Dr. Mező Bela m. kir. államvasuti fogalmazó vezette anyakönyvvezető és oltár elé Bisztritsány Katicza kisasszonyt, Bisztritsány Lajos tekin-
télyes kereskedő szép leányát. A polgári szertartást Kovács Gyula polgármester, anyakönyvvezető végezte, mely után az ifju pár egyházi áldásban is részesítettet. Ezek után a násznép fényes lakomához ült, amelyen ugy városunkból, mint a vidékről nagyon sokan vettek részt. Az ifju pár a lakoma alatt az esteli gyorsvonattal a völegény állomáshelyére Budapestre utazott. Állandó boldogság kísérje utjaikat.

— **Esküvő.** Hegyesi János fiatal iparos e hó 22-én vette nőül Besenyei Julianna kisasszonyt, Besenyei Mihály iparos polgártársunk kedves leányát.

— **Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület** kiadásában megjelent dr. Ebergényi Sándor gazd. egyes. jegyzőnek a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló ismertetése. A csinos kiállítású művet az egyesület tagjai ingyen kapják. Bolti ára 50 kr.

— **Adakozás.** Szakács Gyula pénzügyi fogalmazó ur a „Rongyos-Egyesület“ javára 1 frtot adományozott. A hozzájuk beküldött összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Próba-tánczestély.** Holländer és Demjén február hó 26-án a régi városháza nagytermében zártkörű próba-tánczestélyt rendeznek. Belépti díj: személy-jegy 2 korona, családi jegyek személyenként 1 korona. Kezdeté este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Ezen érdekesnek ígérkező estélyre annál is inkább felhívjuk olvasóink figyelmét, mert a kitünő tánczestélyek különösen a „cotillon“-t ohajtják bemutatni, bemutatva annak sok és újabb alakzatait, melyek érdekessége bizonyára

igen is szórakoztatni fogja a résztvevő közönséget.

— **Gazdasági felolvasás.** A népies gazdasági felolvasások VIII. sorozatát f. hó 27-én fogja az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület Magyar-Igenben megtartani. Előadók lesznek: Mórágai István vinczellérképezdei igazgató és Zöld József uradalmi gazdatiszt, előbbi a „Filloxera-vész, és ez ellen való védekezési módok ismertetéséről”, utóbbi pedig „A trágyázásról, kapcsolatban a takarmány-bükköny és mohar termeléséről” tart szabad előadást. Ezen népszerű és hasznos előadásra a Hegyalja figyelmét eleve is felhívjuk.

— **Fegyőrök bálja.** A helybeli kir. országos fegyintézet őrszemélyzete szombaton (febr. 19.) minden tekintetben szépen sikerült bált rendezett. Ha nem is töltötte meg a közönség zsufolásig a termet, de a jó kedv általános volt. A négyeseket mintegy 30—40 pár tánczolta. Tudósítónk házasember lévén, nincs abban a helyzetben, hogy a jelenvolt tánczosokról teljes névsort állíthasson össze, s így általánosságban csak annyit jegyez meg, hogy a mulatságon szép női koszoru gyűlt össze. Ott láttuk még a fegyintézet tisztikarát — mint védnököket — teljes számban. A honvéd tisztikar szintén képviselve volt. Városunk notabilitásai közül pedig ott láttuk minden nemes czélelt lelkesedő népszerű polgármesterünket is. A kedélyes mulatság, mely hajnalban ért véget, 100 frtnál több tiszta jövedelmet eredményezett az őrség betegsegélyező pénztára javára, s így a derék rendező bizottság fáradozását anyagi tekintetben is szép siker jutalmazta.

— **Hirtelen halál.** Szomorú hírt kaptunk Abrudbányáról. Ar-rákosi Székely János, Abrudbánya város derék és szorgalmas levéltárnoka, e hó 19-én d. u. fél négy órakor a hivatalos helyiségben munkája közben hirtelen meghalt. A szorgalmas, általánosan szeretett tisztviselőt szélütés ölte meg, kiragadva őt szerető családjá és tisztelő jóakarói sorából. Az elhunytban vármegyénk közigazgatása is egy lelkiismeretes, szorgalmas munkást veszített el. Nyugodjék békében.

— **Gyászír.** Részvétel vesszük a hírt, hogy lapunk kitűnő munkatársának Székelyhidyi Viktor vármegyei tisztviselőnek ujszülött kététnapos Viktor János nevű kis fia f. hó 20-án elhalt.

— **A patakba fult.** Máthé Ádám nagyenyedi cigány-kovács f. hó 21-én este a a tövisi vásárból meglehetősen ittas állapotban hazafelé tartva, a Nagy-Enyed városán át folyó, jelenben nagyon sekély patakban akart átkelni, azonban midőn a patak közepére ért, oly szerencsétlenül esett arccsal a vízbe, hogy belefult. Holttestét csak másnap lelték meg az ott járkálók. A szerencsétlen özvegyet hagyott maga után.

— **Értékes ablaktábla.** György görög király legutóbb Wiesbadenben a Park-fogadóban lakott s egyszer észrevette, hogy szobájának egyik ablaktáblájára édes atyja, a dán király névirása van gyémánt-gyűrűvel bekarcolva. Hamar elővette ő is gyémánt-gyűrűjét és atyja neve alá odakarcolta a saját nevét. Nem rég az orosz czár szállott meg ugyanazon a helyen. Ő is észrevette fejedelmi rokonai aláírását és harmadik gyanánt a saját nevét írta az ablaktáblára, amely immár három uralkodó nevével van diszítve. Csakhamar jelentkezett egy angol diplomata és egy amerikai milliomos, akik

nagy összegeket ajánlottak az értékes ablakért, de az élelmes vendéglős ismeri az ilyen ritkaságok becsét és még néhány fejedelem látogatását akarja bevárni, mielőtt az ablaktáblát áruba bocsátaná.

— **A bikaviador művészi körutón.** Mazzantini, a leghíresebb spanyol bikaviadorok egyike, Sarah Bernhardt és más színpadi nagyságok példáját követve, legközelebb művészi körutúra megy Amerikába. Persze csak olyan helyeken fordulhat meg, ahol spanyolok laknak és a bikaviadalt megengedik. Legelőbb is Mexiko nagyobb városait fogja boldogítani és ezért hetvenkétezer forintot kap. Azután Havannában fog föllépni és a délamerikai államokat egyenkint bejárja. A nagy toreador azt reméli, hogy legalább is fél millióval fog a dollárok hazájából Madridba visszatérni.

— **A „Zenélő Magyarország” zongorazenemű-folyóirat** február 15-iki 4. füzeté követhető érdekes zenemű-ujdonságokat közli: I. Greizinger Iván. A kávéházban. Kuplé. II. Moszkowszky Mór, Lengyel tánczok. II. Mazurka, 4 kére. III. Hartl Henrik, Magyar táncz. Minden füzetben ily gazdag tartalommal jelenik meg e ma már oly közkedvelt zenemű-folyóirat. Egy-egy füzet mindenkor 10 oldalon a legszebb s legsikerültebb divatos zeneujdonságokat hozza, negyedéven 6 füzet, 60 oldal zeneművet ad 1 frt előfizetésért. Egyes számok 22 kr-ért kaphatók, ha az összeg előre beküldetik. Előfizethetni csak a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatalában Budapesten VI. Csengery-utca 62/a, honnan mutatószámot megismerésre ingyen és bérmentve küldenek.

NAPIREND.

Csütörtök, február 24. A Testgyakorló Egyesület gyakorló órája d. u. 6—7-ig. — Országos vásár Szerdahelyt. — A történelmi és régészeti társaság választmányi ülése d. e. 11 órakor Gyulafehérvárt.

Szombat, február 26. Országos vásár Tordán.

Kérjük a városi hatóságokat és az egyetek elnököseit, hogy a gyűlések idejét jó előre lapunkkal közölni sziveskedjenek.

Meteorológiai jelentés febr. 20-tól febr. 23-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- lat	Csapadék	Hő napi max. min.
20	7	58.2	-4.6	W ₁	10	—	
	2	58.2	-0.2	NW ₁	1	—	-0.2 -9.6
	9	60.0	-4.4	N ₂	0	—	
21	7	60.8	-9.6	N ₄	1	—	
	2	58.6	+1.1	NW ₂	8.0	0.2	+1.9 -9.6
	9	58.3	-0.6	NW ₁	6	—	
22	7	58.9	-1.5	—	3	—	
	2	58.3	+5.2	S ₁	2	—	+6.0 -1.5
	9	60.0	+0.0	—	1	—	
23	7	61.7	-1.3	NW ₁	0	—	
	2						
	9						

Kilátás: Enyhe idő, később borulás.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ☉ = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

Irodalom.

Megvirrad még valaha.

Írta: Werner Gyula. Regény 3 kötetben. Budapest. Az Athenaeum r. t. kiadása. 1897. Ára 2 frt 40 kr.

(Vége.)

Ami a regénynek művészi feldolgozását illeti, ott már szigorubb kivitelű és szilárdabb tervezetet kívántunk volna. A regénynek hiányzik az az ereje, mely egységes gondolatának egy tömör egészben való megnyilatkozását adná. A mese tulajdonképpen a Kendi család története. Főhős nincsen, hanem minden egyes családtag hősként szerepel, ami szétszórja figyelmünket és elvonja az egyéniségnek, a tökéletesen kifejlesztett jellemnek élvezetétől. Jelenetszerűleg haladnak egymásután a fejezetek, bizonyos ciklusig minden fejezet külön-külön egy-egy személynek van szánuva, egy-egy családi eseményt ír le, mely ciklus-szerűség rendszerint ismétlődik és mint a kártyásnál, aki kapott kártyáit színek szerint rendezzi, úgy halad a sokféle cselekvény fejezetről fejezetre, ciklusról ciklusra. Mivel a korbéli politikai háttérben egy családnak, annak egyes tagjainak történetét minden művészi, mondjuk jellembeli kapcsolat nélkül adja, a regénynek nincsen bonyodalma. A korbéli háttér maga bonyodalom nem lehet, mivel nem a vezérférfiak történetéről van szó. Azt csupán a jellembeli összetűződések nyújthatja. Ez pedig, a regény érdekességének, a mese-szövevénynek és a leleménynek rendkívüli kárára, hiányzik. Szükséges, hogy az író a regény alkotásában, a tervezet fölépítésében, a szerkezet kidolgozásában a természet és az élet törvényeinek megfelelő világrend, megfelelő összetűző érdekteremtésen. Sem Gerendaynak nemes álviselkedése, sem Todore örült kaszabolása és gyújtogatása, sem Zsuzsika apjának, a professornak lagymatag régi szerelme és görcsös nyakassága, sem Tamási György és Kendi Imrének szentimentális fajú párbafozása nem motívum a bonyodalomra. Hiányzik a regényből a gonosz, az intrikus jellem és ezzel hiányzik a világrend egyik alkotó sava, mely küzdéseinket okozza, bukásunkat előidézi, vagy önnön bukását felidezi. Ennyit a regény szerkezetéről.

Az adott fejezeteken belül igen leleményesnek mutatkozik az író. Helyzetei kellemesek, meglepők és mi fő, élethivek. Szereti a szerelmi idillek báját. (I. 13. f. Találkozás a sötétben. — I. 16. Fölkelők a kastélyban: A nagyasszony. — II. 8. Hajótörtek.) E helyzetek jellemzők. Kifordítja alakjainak egész benső mivoltát. Soká nem fogja elfeledni az olvasó a nagyasszony, Zsuzsika, Ágnes, Imre és Gerenday jellemét. Szereti a romantikus vonatkozásokat és akkor tényleg a századelői romantikusok légkörébe vezet bennünket. Ilyen a nagyasszony furcsa leányvására. Már ezt szívesen olvassuk Josikánál, Jókainál, de a modern regényíró hajlamát ilyen dolog aligha vonzza erősebben. Kendiné valóban lócsiszár módjára mustálja és adja el telivér és nem telivér nevelt leányait. Kendi Imre tiz öles mélység fölött didereg, hogy Ágneset megmentse, holott a nagyasszonytól különben sem tart és Ágnes szereti, tehát jelenléte épp alkalom lett volna arra, hogy Ágneset, ki őt is szereti, megkapja. Ugy szintén az a regényes furcsa párbaj, illetőleg kibékülés, teljesen beleillik Jósika regényeibe. A nagyon regényes hajlamu Gerenday nemes szereplését jutalmazatlanul hagyja. Vagy az

életben mindig csak magában nyeri el a nemes jellem jutalmát? Gerenday tulajdonképpen mindent csak özvegy Tamássiné kedvéért tett. Eltűri a hazaáruló nevet, el a gazembert és ez Ágnest, ha róla nyíltan fölvilágosíttatnék, nem hatná meg? vagy elég-e az, hogy Imre a távolban talán szereti Ágnest, hogy Gerenday csak Imrének működik, hogy Biri néni halálával kitudódik Gerenday nemes jelleme és ő mehet... a penzióba? Vaszilie hülye, Tódor a vérszomjas fenevad, mely, ha jól látunk, Kemény Barnabásának halvány másolata. Hugo Viktoros jellemek. Végül említjük Ágnes fegyverszállítását (III. 3. A fekete asszony), mely, ha megtörtént tény is volna, nem így történt meg. Mint romantikus dolog, mely kéri a többi megkapó helyzet közül, és daczára sötét, rejtelmes festőiségének, nem hat a kiszámított erővel.

E helyzetekben találunk azonban némi apró hibákat is. (I. 1.) Az ablak keresztfáján csüngő Imrét a jó öreg Holló József nem találja meg Ágnes szobájában, jóllehet ennek minden zugát keresztül-kasul kereste, pedig könnyen tudhatta volna, hogy ott volt, mivel Imre a regényíróval együtt ott

felejtette kabátját; azután (I. 13. Találkozás a sötétben) nem valószínű, hogy Szöllősi oly deus ex machina módjára menti meg Margitot. Azt is kötve hisszük el, hogy a később oly nagyszerű színben festett Gerenday, fiatal gazdatiszt korában, megtette azt, hogy mikor szántatott, lakkezipőben járt bokáig a friss szántásban (márziusban), s fehér glacé keztyűben ballagott az ekék és ökrök után.

Igen elmés és mulattató ötlet a zseniális Jankó papagáj szereplése. Némely komor helyzetben üde megálló. Bár óriási a tudománya, ezt elnézzük neki, mivel igen jókat és humorosokat tud mondani.

Egy szóval akár egyenesen az életből magából, akár reminiscenciákból merítette az író alakjait, azok egyenként véve lekötik figyelmünket és érdekelnék. Elegáns személyek, akik illatszerük mögött nemes jellemvonásokat rejtnek, akiknek kifogástalan és szépdivatú ruhái alatt régi nemes magyar vér buzog, jó magyar szív ver.

Rajzai drámaiak. Rendesen a személyek cselekvéséből ismerjük föl. Ez által tájképei sokszor elvesztik ugyan egyéni vonásaikat, de részleteik kellemesek és tetszetősek.

Képei és hasonlatai, daczára romantikus színezetüknek, megtartják eredeti zamatjukat akkor is, ha kölcsönöztek. Mindig új ruhában jelennek meg. (I. 24. 33. 95. 133. old. II. 7. 81. 90. 94.)

Nyelve magyaros, itt-ott erdélyi kifejezésekkel tarkált, amit azonban jól esik hallani.

Morvay Győző.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Foulard-selyem 65 krtól 3 frt

35 krig méterenkint, — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta fordultával küldenek: HENNEBERG G. selyemgyáral** (es. és kir. udvari szállító) **ZÜRICHBEN.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. (2).

Haszonbérbe kiadó

Nagy-Lakon (maros-ujvári járás) 142 hold első osztályu

BIRTOK,

közvetlen szép belső-ség mellette.

Bővebb felvilágosítást ad **Ágotha Elek N.-Enyeden, Magyar-utca 53. sz.** 1997 3-3

Szivattyukat

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány- és erőhajtásra,

Tűzfecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör-tisztító készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár

Részvénytársaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

Budapest, VI., külső Váci-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

1878 4-40

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrásy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a **Mauthner** névvel jelölve, ugy, amint a mellékelt rajz is mutatja.

1376 4-8

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzenweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

2902—1897. tkvi sz.

Árverési hirdetés.

A balászfalvi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság által közzírt ítéletik, hogy dr. Otrobán Nándor brassói lakosnak László Anna szászcsanádi lakos elleni végrehajtásos végrehajtató visszarverési kérése következtében László Annának a kir. kincstár tulajdonát képező s a szászcsanádi 599 sz. tjkben A + 1-9 r. 270, 271, 272, 279 2, 280, 1298, 1299, 1300, 1301, 1377 3, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 2331, 2332, 2342, 2343, 2344, 2345, 2407, 2408, 2409, 2631, 2632 1, 2632 2, 2633, 2634, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641 és 3926 hr. sz. alatt foglalt 468 hold, valamint a kiseszergedi 201 sz. tjkben A + 1, 3, 4 és 6-10 r. 308, 647, 649, 657, 1428, 1431, 1863, 2582, 2590, 2595, 2598 hr. sz. 79 hold szántó, kaszáló és legelőből álló ingatlanokra bekebelezett haszonélvezeti jogának nyilvános árveréseni haszonbérbe adását eddigi haszonbérő Heiskovits Lipót balászfalvi lakos költsége és veszélyere az 1881. évi 60. t. cz. 176. 185 §-ai alapján s az utóbbi §-ban irtak fenntartásával elrendelte.

Az árverés 1898. évi márczius hó 7-ik napján d. e. 9 órákor alulirt telekkönyvi hatóság irodáján fog megtartatni.

Az árverezni szándékozók kötelesek az 1600 frt kiáltási ár 10%-át végrehajtató kivételével készpénzben bántpénzül letenni.

A fentebb elősorolt ingatlanok haszonélvezeti joga 1901 december 31-ig adatik ki.

A további árverési feltételek a balászfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál, avagy a Szász-Csanád és Kis-Cserged község eljáráságainál a hivatalos órákban betekinthetők.

A kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Balászfalván, 1897. december 31.

Preiszenberger,
Kir. aljbíró.

1402 1-1

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügy-
nők, kik törvényszerűen meg-
engedett sorsjegyeknek részlet-
fizetésre való eladásával egy nagy
penzintézet (részvénytársaság)
számlájára foglalkozni óhajtanak.
Ajánlatok „Confidentia“ czimen
Eckstein Bernát hirdetési irodá-
jába Budapest, V., Fűrdő-utca 4.
intézendők. 1404 1-5

Haszonbérleti hirdetés.

Az erdélyi püspökség tulajdonát ké-
pező következő ingatlanok és jogok, u. m. :
a) a gyulafehérvári és dályai gazda-
ságok, a hozzátartozó majorok és egyéb
épületekkel együtt;

b) a révjogok;

c) a vizimalmok;

d) s végül mindazon kisebb ingatlano-
k is, amelyek a fentiekben kívül eddig
is haszonbérbe voltak adva,

1899. január 1-től kezdődőleg újból
haszonbérbe adatnak, és pedig akár
együttesen, akár az eddigi csoportokban,
avagy külön-külön egyenként is.

A részletes haszonbérleti szerződési fel-
tételek és tervezetek a gyulafehérvári
uradalmi intézőségénél és a jószágigaz-
gatóságnál bármikor betekinthetők, s
akár ott, akár a jószágigazgatóságnál
kivánatra egyéb felvilágosítás is nyer-
hető.

A haszonbérleti ajánlatok mielőbb be-
nyújtandók, miután azok aláírása **folyó**
évi márczius hó második felében ter-
veztetik.

Dr. Goszthony Mihály,
jószágigazgató.
Budapest, Tiefort-utca 2.

1396 3-3

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „általános labdacsek“ név alatt, mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsek csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacsek általános elterjedésnek öröndenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszertől készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsek háziszertől ajánlottak minden oly bajknál, melyök a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértelulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuktól fogva kitünő hatással vannak verszegénység s az abból eredő bajknál is: így s a p. órnál, idegességéből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsek oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a legyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacsek csak a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almá-
hoz“ címzett gyógyszerárban **Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. alatt** készítettek valódi minőségben s egy 15 szem labdacset tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 05 krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsek a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsekot követelni és csakis azok tekintetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsek fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsekot egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30.

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekereset az ön fölülmulhatlan vértisztító labdacsaiból utánvéttel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12.

Tekintetes ur!

Isten akaratá volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsek engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető öt éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott,

Bernhardi alpesi-fü liqueur,

Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1 üveg 2 frt 60 kr, 1/2 üveg 1 frt 40 kr, 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs,

gyors és biztos hatása legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, társzaggatas, ischias, migraine, ideges fofájás, főfájás, fülzaggatas, stb. stba. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-tól, egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam, Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitünő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, 60 kr, 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-tól, kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr, bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-tól, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenféle altesti bajok ellen kitünő háziszert. 1 üveg 22 kr, 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-tól, egy ált. ismert kitünő háziszert hurut, rekedtség, göresős köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr, 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ Bécs, I., Singerstrasse 15.

1401 1-6

midőn véltlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen gyógygynt.

Legtöbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsek értéke felett és azokat, a hol csak alkalman nyílik, a szenvedőknek legnehezebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbaeh mellett, Szilészia, 1886 október 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsek nálam sohasem tognak kifogyani s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok

tisztelettel Zwickl Anna.